

Byla C-606/21**Prašymo priimti prejudicinį sprendimą santrauka pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 98 straipsnio 1 dalį****Pateikimo data:**

2021 m. rugsėjo 30 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Cour d'appel de Paris (Prancūzija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2021 m. rugsėjo 17 d.

Ieškovė, pirminė atsakovė, apeliantė, kita kasacinio proceso šalis:

Doctipharma SAS:

Atsakovė, pirminė ieškovė, kita apeliacinio proceso šalis, kasatorė:

Union des Groupements de pharmaciens d'officine (UDGPO)

Dalyvaujant:

Pictime SAS, vykdančiai veiklą pavadinimu „Coreyre“

1. Ginčo dalykas ir aplinkybės:

- 1 Bendrovė *Doctipharma* sukūrė interneto svetainę *www.doctipharma.fr*, kurios prieglobą užtikrina bendrovė *Pictime*, ir joje interneto vartotojai gali iš vaistinių interneto svetainių įsigyti farmacijos prekes ir nereceptinius vaistus tokia tvarka, kaip nurodyta toliau: interneto vartotojas užpildo formą, leidžiančią jam sukurti kliento paskyrą, pateikiant joje asmeninę informaciją, kuria remiantis galima nustatyti kliento tapatybę ir palengvinti prieigą prie pasirinktų vaistinių interneto svetainių. Kuriant tokią paskyrą būtina nurodyti vaistinę, iš kurios klientas pirks prekes ir su kuria susies savo paskyrą. Svetainėje *www.doctipharma.fr* siūlomi nereceptiniai vaistai pagal iš anksto užregistruotą vaistų katalogą, su kuriuo klientas gali susipažinti norėdamas pateikti užsakymą. Tokiu būdu vaistų gali užsisakyti kiekvienas asmuo, tačiau reikia patikslinti, kad būtent svetainėje *www.doctipharma.fr* pateikiamas vaistinių siūlomas nereceptinių vaistų asortimentas, nurodant kainą, o užsakymas persiunčiamas vaistinėms, kurių

interneto svetainės įkeliamos šioje interneto svetainėje. Pardavimo kaina sumokama per visoms vaistinėms bendrą mokėjimo sistemą iš tam skirtos paskyros. Užsakymas užbaigiamas tokiu pranešimu: „Dėkojame už užsakymą“. Jūsų užsakymo Nr. (...) už (...) EUR sumą yra perduotas vaistinėms. Į šią paskyrą ir e. pašto adresu H_pignerol@gmail.com gausite pranešimą apie sandorio užbaigimą, apie užsakymo vykdymo eigą informuosime kuo greičiau“.

- 2 *Union des Groupements de pharmaciens d'officine* (toliau – UDGPO) tvirtina, kad bendrovės *Doctipharma* vaistinėms siūlomas internetinės prekybos būdas leidžia jai dalyvauti elektroninėje vaistų prekyboje neturint vaistinės statuso. UDGPO nuomone, tokia pardavimo veikla yra neteisėta, ir prašo ją nutraukti.
- 3 2016 m. gegužės 31 d. sprendimu *Tribunal de commerce de Nanterre* (Nantero komercinių bylų teismas) nusprendė, kad svetainėje *www.doctipharma.fr* vaistais prekiaujama neteisėtai ir iš esmės įpareigojo bendrovę *Doctipharma* nutraukti elektroninę vaistų prekybą šioje svetainėje.
- 4 *Doctipharma* kreipėsi į *Cour d'appel de Versailles* (Versalio apeliacinis teismas), kuris panaikino minėtą sprendimą 2017 m. gruodžio 12 d. sprendimu (<https://www.legifrance.gouv.fr/juri/id/JURITEXT000036352460>). *Cour d'appel de Versailles* nusprendė, kad svetainė *www.doctipharma.fr* yra teisėta, nes interneto vartotojų vaistų užsakymus, kurie perduodami tik per bendrovės *Doctipharma* sukurtą platformą kaip vaistinių interneto svetainių techninio palaikymo priemonę, gauna patys vaistininkai ir ši bendrovė niekaip kitaip nesikiša į šių užsakymų apdorojimą, nes ginčijama interneto svetainė leidžia klientams ir vaistinėms tiesiogiai palaikyti tarpusavio ryšį.
- 5 2019 m. birželio 19 d. sprendimu (ECLI:FR:CCASS:2019:CO00586) *Cour de cassation* (Kasacinis teismas) panaikino *Cour d'appel de Versailles* sprendimą ir grąžino bylą *Cour d'appel de Paris* (Paryžiaus apeliacinis teismas). 2019 m. rugpjūčio 19 d. *Doctipharma* kreipėsi į prašymą priimti prejudicinį sprendimą teikiantį teismą.

2. Nagrinėjamos nuostatos:

A. Sąjungos teisė

2001 m. lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus (iš dalies pakeista 2011 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/62/ES, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos 2001/83/EB dėl Bendrijos kodekso, reglamentuojančio žmonėms skirtus vaistus, nuostatos dėl falsifikuotų vaistų patekimo į teisėtą tiekimo tinklą prevencijos) (toliau – Direktyva dėl žmonėms skirtų vaistų):

- 6 Šios direktyvos 85c straipsnyje nustatyta:

„1. Nedarant poveikio nacionalinės teisės aktams, pagal kuriuos draudžiama siūlyti parduoti visuomenei receptinius vaistus nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, valstybės narės užtikrina, kad vaistai visuomenei būtų siūlomi parduoti nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis kaip apibrėžiama 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 98/34/EB, nustatančioje informacijos apie techninius standartus, reglamentus ir informacinės visuomenės paslaugų taisykles teikimo tvarką, laikantis šių sąlygų:

<...>

2. Valstybės narės gali dėl su visuomenės sveikatos apsauga susijusių priežasčių nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui visuomenei nuotoliniu būdu, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.

<...>

6. Nedarant poveikio Direktyvai 2000/31/EB ir reikalavimams, nustatytiems pagal šią antraštinę dalį, valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad kitiems asmenims, kurie nenurodyti 1 dalyje, siūlantiesiems visuomenei parduoti vaistus nuotoliniu būdu pasinaudodami visuomenės informavimo paslaugomis ir vykdantiems savo veiklą jų teritorijose, būtų taikomos veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios sankcijos.“

B. Prancūzijos teisė

Code de la santé publique (Visuomenės sveikatos kodeksas)

7 L-5125-25 straipsnyje nustatyta:

„<...>

Vaistininkams draudžiama gauti vaistų užsakymus <...> per įprastus tarpininkus ir dalyvauti tiekiant ir platinant į namus minėtus vaistus, prekes ar daiktus, kurių užsakymą jie gauna per šiuos tarpininkus.“

8 L-5125-26 straipsnyje nustatyta:

„Draudžiamas bet kokių vaistų pardavimas visuomenei <...> per tarpininkus, pirkimo grupes arba įstaigas, priklausančias asmenims, neturintiems L.4221-1 straipsnyje nurodytų diplomų, pažymėjimų ar kitų oficialių kvalifikaciją įrodančių dokumentų, arba administruojamoms tokių asmenų.“

3. Šalių pozicijos:

A. *Doctipharma*

- 9 *Doctipharma* tvirtina, kad jos veikla apima vaistinių farmacininkams skirtos bendrosios prieglobos suteikimą ir jos techninę priežiūrą, kad jie galėtų tvarkyti ir naudoti nereceptinių vaistų elektroninės prekybos interneto svetainę pagal vaistų pardavimą internetu reglamentuojančias nuostatas. Sveikatos produktų pardavimas internetu vykdomas išimtinai tik tarp kiekvieno vaistininko ir interneto vartotojų.
- 10 *Doctipharma* ginčija jai pagal Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius nustatytą draudimą. Ji daro išvadą, kad Prancūzijos teismai turi aiškinti Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 straipsnio antrą pastraipą ir L.5125-26 straipsnį atsižvelgdami į Direktyvos dėl žmonėms skirtų vaistų 85c straipsnį, siekdami nustatyti, ar draudimas tarpininkauti prekiaujant vaistais pagal minėtus straipsnius turi būti taikomas jos veiklai, kuri, *Doctipharma* teigimu, apsiriboja tik vaistinių farmacininkams skirtos bendrosios prieglobos suteikimu ir jos technine priežiūra.
- 11 Ji siūlo kreiptis į Teisingumo Teismą dėl Direktyvos dėl žmonėms skirtų vaistų 85c straipsnio išaiškinimo, be kita ko, siekiant išsiaiškinti, ar jos veiklos draudimas pagal Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius yra pateisinamas visuomenės sveikatos apsauga, kaip tai suprantama pagal Direktyvos dėl žmonėms skirtų vaistų 85c straipsnį, ir, priešingai, ar pagal Direktyvos dėl žmonėms skirtų vaistų 85c straipsnį yra leidžiama *Doctipharma* siūloma „informacinės visuomenės paslaugų“ veikla.
- 12 Bendrovė *Doctipharma* pabrėžia, kad šie klausimai yra nauji. Ji teigia, kad 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981) padaryta išvada grindžiama tai bylai būdingomis aplinkybėmis ir, be kita ko, tuo, kad be *Uber* sukurtos programėlės vairuotojai negalėjo teikti transporto paslaugų ir kad *Uber* darė lemiamą įtaką šių vairuotojų teikiamų paslaugų sąlygoms.
- 13 2020 m. spalio 1 d. Sprendime A (*Vaistų reklama ir prekyba internetu*) (C-649/18, EU:C:2020:764), susijusiam su galimybe remtis Prancūzijoje taikomais reklamos apribojimais prekiaujant vaistais prieš bendrovę, kurios buveinė yra kitoje valstybėje narėje nei Prancūzija ir kuri parduoda juos savo interneto svetainėje Prancūzijos vartotojams, nagrinėtas visai kitas klausimas nei tas, dėl kurio kilo ginčas šioje byloje. Vis dėlto bendrovė *Doctipharma* pažymi, kad minėtas sprendimas yra reikšmingas šiai bylai, nes jame konstatuota, kad „tokia vaistų prekybos internetu paslauga, kaip nagrinėjama pagrindinėje byloje, gali būti informacinės visuomenės paslauga, kaip ji suprantama pagal Direktyvos 2000/31 2 straipsnio a punktą, todėl gali patekti į šios direktyvos taikymo sritį, kiek tai susiję su šiai paslaugai taikomais reikalavimais, kurie patenka į „koordinuojamą

sritį“, kaip tai suprantama pagal minėtos direktyvos 2 straipsnio h punktą“ (33 punktas).

B. Pictime

- 14 Bendrovė *Pictime*, užtikrinanti interneto svetainės *www.doctipharma.fr* prieglobą, prašo neįtraukti jos į bylą ir priteisti iš UDGPO bylinėjimosi išlaidas.

C. UDGPO

- 15 UDGPO reikalavimai buvo pripažinti nepriimtinais.

4. Prašyma priimti prejudicinį sprendimą teikiančio apeliacinės instancijos teismo vertinimas:

- 16 Ginčas susijęs su žmonėms skirtų vaistų, kuriems nebūtinai receptas (nereceptiniai vaistai), nuotoline prekyba elektroninėmis priemonėmis (arba prekyba internetu).
- 17 Pagal Direktyvos dėl žmonėms skirtų vaistų 85c straipsnį valstybės turi užtikrinti, kad vaistai būtų parduodami visuomenei nuotoliniu būdu naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis, kaip jos apibrėžtos Direktyvoje 98/34. Pagal šio straipsnio 2 dalį valstybės narės gali dėl su visuomenės sveikatos apsauga susijusių priežasčių nustatyti savo teritorijoje sąlygas mažmeniniam vaistų tiekimui, naudojantis informacinės visuomenės paslaugomis.
- 18 Pagal Prancūzijos visuomenės sveikatos kodeksą asmenims, neturintiems vaistininko kvalifikacijos, iš esmės draudžiama verstis tarpininkavimo tarp vaistinių ir visuomenės veikla (L.1525-25 ir L.1525-26 straipsniai).
- 19 2017 m. gruodžio 20 d. Sprendime *Asociación Profesional Elite Taxi* (C-434/15, EU:C:2017:981) konstatuota, kad „tarpininkavimo paslauga turi būti laikoma bendros paslaugos, kurios pagrindinis elementas yra transporto paslauga, sudedamąja dalimi ir dėl tos priežasties kvalifikuojama ne kaip „informacinės visuomenės paslauga“ pagal Direktyvos 98/34 1 straipsnio 2 punktą, į kurį daroma nuoroda Direktyvos 2000/31 2 straipsnio a punkte, o kaip „paslauga transporto srityje“ pagal Direktyvos 2006/123 2 straipsnio 2 dalies d punktą“ (40 punktas), bet ši išvada negali būti pritaikyta šiai bylai. Iš tikrųjų tokia išvada buvo padaryta konkrečiai išnagrinėjus tai bylai būdingas aplinkybes.
- 20 Toje byloje Teisingumo Teismas pažymėjo, kad „*Uber* tarpininkavimo paslauga grindžiama nuosavas transporto priemonės naudojančių neprofesionalių vairuotojų, kuriems ši bendrovė suteikia programėlę, be kurios, viena vertus, tie vairuotojai negalėtų teikti transporto paslaugų ir, kita vertus, mieste iš vienos vietos į kitą norintys keliauti asmenys negalėtų pasinaudoti tų vairuotojų paslaugomis, sąrašu. Be to, *Uber* daro lemiamą įtaką sąlygoms, kuriomis tie

vairuotojai teikia paslaugą. Dėl pastarojo aspekto reikia pažymėti, jog, be kita ko, matyti, kad *Uber*, naudodamasi tokio pat pavadinimo programėle, nustato bent maksimalią pavėžėjimo kainą, kurią ši bendrovė ima iš kliento prieš tai dalį tos sumos pervedusi neprofesionaliam transporto priemonės vairuotojui, ir kad ji atlieka tam tikrą transporto priemonių kokybės ir jų vairuotojų bei jų elgesio kontrolę ir, jei reikia, gali nebeleisti jiems teikti paslaugos“ (39 punktą). Šioje byloje yra kitaip, nes vaistinių farmacininkai jau yra vaistais prekiaujantys specialistai, o nuotolinė elektroninė prekyba vaistais yra tik šios veiklos tąsa. Be to, neatrodo, kad *Doctipharma* dalyvauja nustatant elektroniniu būdu parduodamų vaistų kainas. *Doctipharma* neigia, kad jos siūlomas sprendimas pažeidžia farmacininkų turimą vaistų prekybos monopolį.

- 21 2020 m. spalio 1 d. Sprendimas *A (Vaistų reklama ir prekyba internetu)* (C-649/18, EU:C:2020:764) nėra aktualus šiai bylai, nes jis susijęs su Prancūzijoje taikomų vaistų reklamos apribojimų suderinamumu su Direktyvos dėl žmonių skirtų vaistų 85c straipsniu.
- 22 *Cour de cassation* panaikino *Cour d'appel de Versailles* sprendimą, motyvuodamas tuo, kad jis nepadarė išvadų iš savo paties konstatuotų aplinkybių, jog *Doctipharma* veikla jos interneto svetainėje skirta, be kita ko, padėti užmegzti vaistinių ir klientų tarpusavio ryšį vaistų prekybos tikslais. *Cour de cassation* teigimu, tai reiškia, kad *Doctipharma* atlieka tarpininko vaidmenį ir taip dalyvauja elektroninėje vaistų prekyboje, nors ir nėra vaistinė, taip pažeisdama Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsniuose nustatytus draudimus.
- 23 Klausimai, kuriuos *Doctipharma* siūlo pateikti Teisingumo Teismui, grindžiami kitokiu nei *Cour de cassation* pateiktasis Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnių nuostatų dėl tarpininkavimo draudimo ir apskritai trečiojo asmens dalyvavimo prekiaujant nereceptiniais vaistais aiškinimu, paremtu Direktyvos 2011/62/EB 85c straipsnio aiškinimu, pagal kurį nereceptinius vaistus turi būti galima pardavinėti visuomenei nuotoliniu būdu.
- 24 Atrodo, kad siekiant išspręsti ginčą Teisingumo Teismui būtina pateikti toliau nurodytus prejudicinius klausimus.

5. Prejudiciniai klausimai

- 25 Apeliacinis teismas pateikia šiuos prejudicinius klausimus:
 - Ar *Doctipharma* veikla, kaip ji apibūdinta šiame sprendime, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, turi būti laikoma „informacinės visuomenės paslauga“, kaip tai suprantama pagal 1998 m. birželio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/34/EB?
 - Ar tokiu atveju *Doctipharma* veikla, kaip ji apibūdinta šiame sprendime, vykdoma jos svetainėje www.doctipharma.fr ir iš jos, patenka į 2001 m.

lapkričio 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. direktyva, 85c straipsnio taikymo sritį?

- Ar 2001 m. lapkričio 6 d. direktyvos, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. direktyva, 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad draudimas verstis šiame sprendime apibūdinta *Doctipharma* veikla, vykdoma jos svetainėje *www.doctipharma.fr* ir iš jos, nustatytas aiškinant Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra visuomenės sveikatos apsaugos tikslais pateisinamas ribojimas?
- Jeigu taip nėra, ar 2011 m. lapkričio 6 d. direktyvos, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. direktyva, 85c straipsnį reikia aiškinti taip, kad pagal jį leidžiama tokia *Doctipharma* veikla, kaip ji apibūdinta šiame sprendime, vykdoma jos svetainėje *www.doctipharma.fr* ir iš jos?
- Ar tokiu atveju *Doctipharma* veiklos draudimas, kurį *Cour de cassation* nustatė aiškindamas Visuomenės sveikatos kodekso L.5125-25 ir L.5125-26 straipsnius, yra pateisinamas visuomenės sveikatos apsauga, kaip tai suprantama pagal 2001 m. lapkričio 6 d. direktyvos, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. direktyva, 85c straipsnį?
- Jeigu taip nėra, ar 2001 m. lapkričio 6 d. direktyvos, iš dalies pakeistos 2011 m. birželio 8 d. direktyva, 85c straipsnis turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį leidžiama *Doctipharma* vykdoma „informacinės visuomenės paslaugos“ veikla?

DARBINIS VERTINIMAS